

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:

miesięcznie 2 korony;

z dwurazową dostawą do domu dopłaca się 50 halercy;

na prowincji:

z jednorazową przesyłką:	z dwurazową przesyłką:
rocznie 30 K — h	rocznie 36 K — h
kwartalnie 7 50	kwartalnie 9 —
miesięcznie 2 50	miesięcznie 3 —

W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen. — W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Zapisów Redakcja nie zwraca.

Redakcja „DZIENNIK POLSKI” — Lwów, plac Marjański 1, 7.
Telefona Nr. 131.

DZIENNIK POLSKI

wychodzi 2 razy dziennie.

Właściciele i redaktorowie: DR. K. OSTASZEWSKI-BARAŃSKI i MIECZYSLAW SCHMITT.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petiwoy albo jego miejsce 20 halercy
Za jeden wiersz petiwoy w rubryce Nadesłano 40 halercy
Drobne ogłoszenia po 8 halercy za słowo — Najmniejsza
ogłoszenie 30 halercy.

Doniesienia o ślubach, naręczynach i inne prywatne komunikaty po Kronice za jeden wiersz petiwoy 60 halercy

Numer pojedynczy:

za listem:	na prenumeratę:
petiwoy 3 halercy	petiwoy 10 halercy
popołudniowy 4 halercy	popołudniowy 8 halercy

Zmiana ustawy przemysłowej.

Wiedeń, 17 marca.

Przedłożenie rządowe z projektem zmian i uzupełnień ustawy przemysłowej, znajduje się już w ręku parlamentarnej komisji przemysłowej. Jak wielkie zainteresowanie sprawą ta wywołała, dowodem sobotniego dyskusji w pełnej Izbie przy sposobności pierwszego czytania owego przedłożenia. Zapisła się do niej okragło setka mowców ze wszystkich stronnictw, tak, że ostatecznie musiano przystąpić do wyboru mowców generalnych. Dyskusję zgał imieniem Kola polskiego, poseł lwowski Izby handlowej i przemysłowej, dr. Małachowski, a pierwszy ten jego występ na arenie parlamentarnej, zalecił go bardzo korzystnie, nietylko pod względem retorycznym, ale i treści. Mowę tę mamy obecnie przed sobą, a usprawiedliwia ona zupełnie korzystne wrażenie, jakie uczyniła w Izbie. Poseł Małachowski powitał przedłożenie rządowe, jako pierwszy krok na polu reformy ustawodawstwa przemysłowego; zaznaczył jednak równocześnie, że stan przemysłu austriackiego wymaga nie częściowej łataniny w wielu kierunkach przestarzałych ustaw i rozporządzeń, ale całkowitej rewizji tychże i jednolitej, zasadniczej reformy całego kompleksu ustaw przemysłowych.

Drugim ważnym ujęciem szerszego znaczenia, było podniesienie sprawy rozszerzenia kompetencji sejmów w zakresie spraw przemysłowych.

Stosunki przemysłowe z natury rzeczy są w różnych krajach różne, odpowiednio do potrzeb, wykształcenia, rozwoju i tradycji przemysłowej danych królestw i krajów. Co większa, nawet różnice, zachodzące pomiędzy większymi i mniejszymi miastami, nie mówiąc już o różnicy pomiędzy wsią i miastem, również w każdym kraju koronnym inaczej występują. Ustawodawstwo przemysłowe wyszłoby więc na wartości i energii, gdyby w zakresie ogólnych ustaw, uchwalanych przez parlament, ustawodawstwo krajowe miało szersze zastosowanie. Mowca zastrzegł się równocześnie, że wniosek ten jego nie ma bynajmniej politycznego charakteru.

Ustęp ten mowy popitany został przez autonomistów oklaskami, a powtórzyli się one, gdy mowca przeszedł do najdrażliwszej kwestii, t. j. do sprawy fiskalizmu. Podniósł on z naciskiem, że wszelkie reformy ustawy przemysłowej są bezcelowe, że nie ożywią one upadającego przemysłu, ani też mniej nie przyczynią się do jego rozwoju, jak długo nad przemysłem ciążyć będzie obecny fiskalizm. Rzuciwszy pogląd na stosunki przemysłowe w Austrii, które są tak rozpaczliwe, a na stosunki Węgier, wprost rozkwitające, zaznaczył, że jedną z najważniejszych dźwigni przemysłu stać się może tylko rozumna polityka finansowa, uwolniona od swej dotychczasowej krótkowzroczności...

Zapowiedziawszy szereg poprawek, oświadczył wreszcie, że jakkolwiek Galicja jest przeważnie krajem rolniczym, to i ją gorąco sprawa rozwoju przemysłu zajmuje; postawie więc polscy wezmą żywy udział w obradach nad przedłożeniem rządowym. Przemówienie p. Małachowskiego wywarło bardzo dobre wrażenie, a wielu posłów złożyło mu gratulacje; pomiędzy innymi minister Call i poseł Lichtenstein.

Ze p. Małachowski uderzył w sedno rzeczy, mówiąc o rozszerzeniu kompetencji sejmów w sprawach przemysłowych, dowodem zaniepokojenie niedzielną *N. Fr. Presse*, która polemizuje z tą myślą, w dość co prawda niezgrabny sposób. Twierdzi ona, że dziś są ważniejsze sprawy na porządku dziennym, niż kwestia kompetencji sejmów! Natomiast *Wiener Tagblatt* wyraża się o całym przemówieniu bardzo sympatycznie.

Z targów pieniężnych.

Wiedeń 16 marca.

(Ozgiebienie się stosunków między francuskim światem finansowym a Rosją — Obawy i nadzieje targów pieniężnych na temat wojny. — Przedłużenie traktatu handlowego między Anglią a Bułgarią o pół roku. — Nowe przedsięwzięcia przemysłowe na Węgrzech).

(fr.) Francuscy finansiersi nie chcą podobno Rosji pożyczyć pieniędzy na dalszą wojnę, a przynajmniej nie chcą dać tyle, ile ona żąda. Oto najnowsza sensacja na targach pieniężnych, działająca tem silniej na wyobraźnię, że nikt nie jest w stanie zbadać, ile prawdy mieści się na dnie tych podawanych sobie skwapliwie z ust do ust wersji. Zanoćwać tylko godzi się, że jak sobie opowiadają w sferach finansowych, przedstawiciele francuskiego świata bankierskiego, zajmując sztywne stanowisko w ostatnich rokowaniach pożyczkowych z rządem petersburskim, działali nie tyle z własnego popędu, ile w myśl wskazówek i rad prezesa gabinetu francuskiego p. Rouviera, który miał im oświadczyć, że każdy nowy milion, pożyczony dziś Rosji na dalsze prowadzenie wojny, zwiększa niebezpieczeństwo wielkiej katastrofy, jaka spaść może na publiczność francuską, posiadającą walory rosyjskie. Zresztą francuski wielki świat finansowy zaczyna już poważnie liczyć się z tą ewentualnością, iż Rosja będzie musiała zapłacić Japonii kilka miliardów franków kontrybucji wojennej i że wtedy nie gdzieindziej, tylko przedewszystkiem we Francji będzie się starała otrzymać te pieniądze.

Do tej pory wprowadzić, pomimo wojny, jest gotówka w Europie nadzwyczaj tania, ale nie tajno sierom gieldowym, że i ta taniość pieniędzy nie jest objawem zupełnie naturalnym, lecz podtrzymywana jest sztucznie, właśnie przez Rosję która w ten sposób wytwarza sobie stosunkowo tani kredyt. Toć przecie w wielkim świecie finansowym głośną jest tajemnicą, że rosyjski minister finansów, aby utrzymać abundancję gotówki i jej taniość na targach zachodnich, zwłaszcza na paryskim, pozostawił im do swobodnego rozporządzenia znaczną część waluty ostatnich pożyczek rosyjskich, mianowicie sumę około 750 milionów franków w złocie i że woli zaciągać nowe pożyczki, zamiast wycofywać te depozyty, bo to wywołaloby odrazu podrożenie pieniędzy. Bardzo łatwo jednak może zajść ta ewentualność, że rząd rosyjski znajdzie się w przymusowym położeniu zmobilizowania tych swoich rezerw złota na dalsze prowadzenie wojny, a wtedy stosunki procentowe na międzynarodowym rynku wyglądałyby zupełnie inaczej, niż dzisiaj. Dlatego też wielki i gorący jest pragnienie wszystkich targów pieniężnych, aby ta straszna wojna jak najrychlej się skończyła. Wtedy dopiero nastanie okres nowych wielkich pożyczek, do których sfinansowania kapitałści na obu pół-

kulach przystąpią z prawdziwym entuzjazmem. Miliardów potrzebować będzie wtedy i Rosja i Japonia na rekonstrukcję swych flot i uzupełnienie uzbrojeń, na odbudowę kolei żelaznych, mostów, dróg, portów itp.; kolej syberyjska będzie musiała otrzymać drugi tor, kolosalne będzie zapotrzebowanie lokomotyw i wagonów; słowem, dla przemysłu europejskiego otwierają się nadzwyczaj ponętne widoki. Charakterystycznym objawem sprytu, z jakim Niemcy umiejają chłodzić koło swych interesów jest to, że już obecnie, chociaż sprawa zawarcia pokoju jest jeszcze w dalekim polu, wyjechał z Berlina na Daleki Wschód w podróżowej misji delegat niemieckich fabrykantów, zaopatrzone w wszystkie możliwe rekomendacje dyplomatyczne i że ma on zbadać sytuację na miejscu i wypracować sprawozdanie co do widoków, jakie otwierają się dla przemysłu niemieckiego w razie zawarcia pokoju. Podobno i austriackie ministerstwo handlu nosi się z myślą wysłania na Daleki Wschód swojego delegata w takiej samej misji.

Traktat handlowy między Austro-Węgrami a Bułgarią, który wypowiedziany został przez rząd sofijski i miał przestać obowiązywać już z dniem wczorajszym, przedłużono na pół roku, tj. do 14 września br. Leżało to w interesie Austro-Węgier, to też musiały one w zamian za to ustępstwo rządowi bułgarskiemu zgodzić się na to, aby już teraz zaprowadzono w Bułgarii państwowy monopol sprzedaży zapalek, bibulek cygarowych i kart do grania. Podwyższono także już z dniem dzisiejszym bułgarskie cło od nafty z 1 na 5 franków, inne cła zaś pozostają w dawnej wysokości.

Z ogłoszonego właśnie przez węgierskie ministerstwo handlu wykazu nowopowstałych w roku ubiegłym przedsiębiorstw przemysłowych na Węgrzech, okazuje się, iż pomimo wspólnego obszaru celnego, przemysł węgierski, dzięki rozmaitym ustawodawczym i administracyjnym poparciom, rozwija się niesłychanie szybko. Oto np. w roku ubiegłym powstało na Węgrzech aż 45 akcyjnych przedsiębiorstw przemysłowych. W samym Budapeszcie jest obecnie w ruchu 800 przedsiębiorstw przemysłowych, zatrudniających przeszło 50.000 robotników i posiadających maszyn o sile 80.000 koni parowych.

Memoriał komisji kolonizacyjnej.

Omawiając memoriał komisji kolonizacyjnej, dochodzi *Frankf. Zeitung* do konkluzji, że właściwego celu ustawy wcale nie osiągnięto. Pismo to powiada między innymi, co następuje:

Polskiej własności ziemskiej nie da się w ogóle w znaczniejszej ilości uzyskać; daleko łatwiej własność niemiecką przechodzi w ręce polskie. Względem Polacy—może właśnie wskutek pieniędzy przeznaczonych na cele kolonizacyjne — więcej ziemi zdobyli, niż stracili. To łatwiej jest do zrozumienia: Niemcy są skazani na wielkie masy ludowe polskie, a dalej sztuczne i jednostronne popieranie niemieckiego handlu i przemysłu spowodowało, że i Polacy zaczęli odgraniczać się pod tym względem w duchu narodowym, przez co bardzo Niemcom egzystencje uniemożliwiono. Niemiecki duch kastowy także do tego się przyczynił. Zmianie się w kasynach i od-

graniczanie się od reszty ludności, odebrało Niemcom sporą część niemieckiej klienteli, na koniec spora liczba Niemców, szczególnie z małych miast, była zmuszona się wyprwadzić. Memoriał wprawdzie wylicza, ilu kolonistów sprowadziło się na kresy wschodnie, ilu Niemców jednak się wyprowadziło — tego memoriał nie wykazuje. Leczytrzymamy się podanych cyfr. Jaki jest efekt ogólny? W roku 1904 rozparcelowano 19736 hektarów, obszar składający się na 50 nowo utworzonych wsi; to jednak przeważnie było już własnością niemiecką. Od czasów istnienia komisji kolonizacyjnej rozdano około 178.700 hektarów. Liczba ogólna kolonistów wynosi 9100 rodzin — mniej więcej 65.000 głów.

To więc jest cały efekt polityki, przeprowadzanej konsekwentnie od lat ośmiu, która przy wydatku 319 milionów marek, a dochodzie wynoszącym 75 milionów, dotąd 244 milionów pochłonęła. Co znaczą owe 65.000 głów w porównaniu do znacznego przyrostu ludności polskiej? Czy naprawdę nie poznano się na tem, że konkurencja takimi prowadzona środkami, zupełnie jest bezużyteczna? Zresztą memoriał wykazuje, że nawet w niemieckich osadach nie można się obyć bez robotnika polskiego. Obok 311 niemieckich rodzin robotniczych i 1.144 niemieckich parobków i dziewcząt, razem 25.000 głów, było tam 688 polskich rodzin i 1.026 polskich parobków i dziewcząt, razem więc 4.262 osób.

Wywody *Frankf. Zeitung* — pisze *Kurjer Poznański* — są słuszne. Przecież trzeba, że rezultat polityki kolonizacyjnej, biorąc na uwagę ogromne środki, jakimi rozporządza, jest niewielki. Zasadniczy cel jednakowoż osiągnięto: stworzono na kresach cały zastęp ludzi, oddanych ciałem i kościom rządowi, wzniesiono ponury płomień nienawiści rasowej, potworzono niemieckie enklawy w rdzeniu polskim, mnóstwo nowych posad dla niemieckich urzędników różnych kategorii, wzmocniono pierwiastek protestancji i zmuszono cały zastęp ludności polskiej do emigracji. Przeciwdziałanie z polskiej strony wprawdzie, na ogół wziały, wyrównało w pewnej części te bruzdy, które plug germański wyrwał w naszej ziemi, ale jednak zaszczerpiono fermentów i rozkładowych pierwiastków, ile nieporozumień w polskim społeczeństwie, ile demoralizacji i przekupstwa, kto to policy i należycia oceni! Wiedzi o sprzedaży rozlicznych, w których polscy agenci pośredniczyli i inne temu podobne, ilustrowały, jak słusznym jest to zdanie. Niedocenianie niebezpieczeństwa, płynącego z tej instytucji, byłoby wielkim złem i smutne wydałoby skutki.

Zasłużona odprawa.

Przypomną sobie zapewne czytelnicy naszego pisma, treść listu ks. K. Turkuła, proboszcza w Jazłowie, ogłoszonego w *Dzienniku Polskim* na tle brzydkiej agitacji ruskiego duchowieństwa w buczackim. Na list ten pełen spokoju i powagi, odpowiedział ze znaną ruską elegancją i otwartością jakiś anonim, który podpisał się ks. Jan Dmytrów, nazwiskiem, jakiego w zdanym szematyzmie duchownym nie ma. Rzecz naturalna, autor bowiem wiedział, że wywody jego są wykrętne, bałamutne i pozbawione podstawy. Oż na ten anonimowy ruski paszkwil w

hajdamackim pisany tonie, odpowiada czcigodny ks. Turkuł rzeczowo i spokojnie. Uodwadnia ponownie, że ojcowie Bazylianie buczaccy uмышленie urządzili w dniu powszednim 16 lipca nabożeństwo z udziałem ks. biskupa Chomysyna, aby odciągnąć Rusinów od dorocznego odpustu w rz. kat. kościele. Była to demonstracja przeciw Rzymowi, było bezsprzeczne nadużycie, które ks. biskup obecnością swoją sankcjonował, był to ofcjalny rozłam Rusinów od Łacinników, rozmyślne wprowadzenie w błąd obożnych. Postępowanie ruskiego biskupa jest tem więcej nagany godne, że mimo trzykrotnej prośby ks. Turkuła, by ks. biskup, choćby chwilową obecnością na krótkowej procesji w kościele błąd swój zatarł — tego nie uczynił.

Jak ks. biskup pojmuje swój stosunek do społeczeństwa polskiego i do Kościoła katolickiego, o tem świadczy następujący fakt:

Na trójnizie probostwo gr. kat. w Buczacu, podało się mnóstwo kandydatów, z których ks. biskup pięciu tylko uznał za odpowiednich. Oż jeden z tych wybranych pięciu, uznał za stosowne przedstawić się kolarom w Buczacu; nie zastawszy ich jednak w domu, udał się do fac. proboszcza i w kościele odprawił cichą mszę św. Ks. biskup przebywając natenczas u OO. Bazylianów w Uaszkowcach, dowiedziałwszy się o fakcie, wezwał kandydata do siebie i po dosadnej admonicji (a co? fakt wskazuje), zniewolił go do przyrzeczenia, że gdyby prezentę otrzymał, to z niej zrezygnuje. W istocie prezentę jemu dano, on tedy wnosił do biskupa prośbę, aby go raczyli zwolnić od wymuszonego przyrzeczenia. Ks. biskup tak sprawę zreferował, że wniesioną prośbę w innej tylko kopercie zwrócił i lubo prezenta przed miesiacami nastąpiła, dotąd prezentowanego do instalacji nie wezwali. Zdaje się, że cała sprawa oprze się o Rzym.

Po tym fakcie szerzy się w powiecie hasło: „Wzje pora, by polska noha w domi ruskim nie buwała”.

Jeżeli tak postępuje biskup — to nic dziwnego, że kler na swój sposób przystosowuje jego sposób myślenia! To też i ów anonimowy Dmytrów, bluznawszy na obrządku i ceremonie Kościoła łacińskiego, tak dalej pisze:

„Polacy do cywilizacji Zachodu nas nie popchną, bośmy już na chrzcie świętym twarzą zwróconą do Zachodu (sic!) odrzekli się czarta i wszystkich dzieł jego, a verbum nobile, debet esse stabile. Z krain, gdzie gilotyny fungowały, gdzie krzyże powiewają i maszerują rej wodzi, wzorów cywilizacji zbierał Rusini nie mają apetytu. Jako „simplices servi Dei” poprzestaniemy już na tem świecie, które błysnęło nam ze Wschodu przez Zbawiciela”.

Na tę prawdziwie ruską apostrofę, odpowiada słusznie ks. Turkuł: „Masz słuszność, że światło błysnęło ze Wschodu przez Zbawiciela, stamtąd ono przyszło dla wszystkich, lecz historia uczy, że następnie na Wschodzie przysłało, śmiło się, a życie chrześcijańskie tamże zanikło. Nie powtarzaj frazesu rosyjskiego, że Zachód jest zginił, bo frazes ten zawiera w części tylko prawdę, a w całości wielką przesadę. Czemu na wszystko wielkie, heroiczne, szlachetne, budujące, co Zachód zdzielał, i dzisiaj jeszcze nawet dla Wschodu czyni, Tyś oko

— Twój szatan buntu i rozpacz nie może mieć przystępu do kobiety, która nie za siebie już tylko, lecz za dwie istności odpowiada.

— To właśnie do wściekłości mnie doprowadza.

— Aa, jeżeli tak, to jedną mam tylko, może ostatnią prośbę do ciebie, Romanie. Wyjdziesz stąd jak najprędzej, choćby dziś jeszcze i nie wracał, aż cię czas uleczy, a będziesz czuł, iż obecność twoja pod tym dachem przestanie być grzązą i niebezpieczeństwem. Dla spokoju twego ojca, dla godności matki twej przybranej

Tyle w niej było czystości i siły, tyle miękkości, serdecznej prośby i dumy królowej zarazem, iż pokonany, w pokorze pochylił głowę.

— Wyjadę jutro odwiedzić siostry i nie wrócę więcej.

Obie ku niemu wyciągnęła dłonie.

— Dziękuję, Romku!

On ujął te dłonie, białe, pachnące i ukrył w nich męką wewnętrzną nacechowane oblicze, a głuche łkanie piersi mu podniosło.

— Brawo! — rozległ się u wejścia do szpaleru zadowolony głos Chelmskiego. — Ot, tak, to rozumnie, tak, to, lubię! Hania i Roman, moja żona i mój syn w serdecznej nareszcie zgodzie.

Hanna, widmowo blada, lecz spokojna, podniosła najpierw wzrok słodki ku mężowi, poczem, nie odrywając rąk od ukrytego w nich oblicza Romana, pochyliła się i wobec ojca złożyła na czoło jego serdeczny pocałunek.

(16) Anatol Krzyżanowski.

Ironja życia.

Nowella.

Spokojne jej rysy wyrażały powagę, w oczach tała się jakaś myśl głębsza, a bolesna. Młodsza była od niego, niemniej zaś imponowała mu głębokiem, zupełnem panowaniem nad sobą.

— Tak, bo ona nie kochała mnie nigdy, nigdy! — podniósł się głos buntu w piersi Romana.

Kobieta zaś, jakby odgadując i tę myśl z jego czoła, spojrziała mu z wyrzutem gębem w oczy i uśmiechnęła się stodo.

Szli przez chwilę w milczeniu.

Stanawszy w cieniu pobliskiego szpaleru, Hanka zatrzymała się i zwróciła do niego:

— Panie Romanie, — mówiła — czy ton względem mnie przybierany, zgadza się z pańskim sercem i charakterem? Są położenia tak ciężkie i bolesne, iż ci, którym zrzadzeniem losów przypadły one w udziale, powinni czynić wszystko, co jest w ich mocy, aby wypłynięcie z tej Scylli i Charybdy nawzajem sobie ułatwić. Tymczasem pan...

— Gdybyś pani na równi ze mną cierpiała jak potępieniec, nie stałby cię pewno było na poetyczne porównania o Scylli i Charybdy.

Spojrziała na niego długo i przeciągle.

— Czy ból fizyczny lub moralny musi konieczne szukać ujścia w brutalnych wybuchach?

Opuścił głowę z zawstyżeniem.

Kobieta wyciągnęła do niego rękę.

— Roman, nie dolewaj oliwy do ognia, proszę, błagam cię o to... Zawierz, że i bez tego dość jestem złamaną i nieszczęśliwą, a zarówno rozsadek, jak uczciwość, nie pozwalają mi okazywać uczuć własnych. Bo i za co miałabym zatruwać życie człowiekowi, który z całą wiarą i ufnością podał mi rękę na zawsze, który bezdomnej sierocie zapewnił przyszłość i stanowisko wtedy, gdy ty nie zapomniałeś nawet przez trzy lata, co się ze mną dzieje?

Roman o krok w tył się cofnął...

— Ja, nie zatroszczyłem się? Ja, który żyłem tylko myślą o tobie? Wszak babka zakazała mi przyjeżdżać i pisać.

— Ale babka moja wkrótce potem umarła, ojciec zaś, który mnie zabrał do siebie, pragnął jednej tylko rzeczy: nie obarczać się w domu panuą dorostłą, obcą, bo człowiek ten, fanatyk nauki, a maniak medycyny doświadczałnej, wolał swoje laboratorium, swoje szczepienia i surowice, swoje świnki morskie i króliki, niż własne dziecko. Ostatnie dwa lata torturą były dla mnie: fizyczna i moralna męczarnia. Babka zapisała mi wprawdzie 15.000 rubli, lecz z warunkiem, że je otrzymam w dzień mego ślubu dopiero. Byłam więc skrepowana prawie i finansowo, a moralnie przez wszystkich opuszczona.

Dwie lzy po liściach jej się stoczyły.

— Dlaczegoż nie zawezwałaś mnie w takiej chwili?

— Zawezwać? Gdzie? Kogo? Czyż miałam choć adres pański? Czy wiedziałam gdzie się obracać? Czy moją rolę było zwracać się do pana?

— I dla braku adresu, zdradziłaś mnie nikczemnie, zabiłaś we mnie życie, wiarę, zlamiałaś przyszłość całą?

Wyprostowała się — i po raz pierwszy blykawką strzeliła z jej oczów.

— Zdradziłam? Kogo? Gdyż ojcu, zmuszającemu mnie do małżeństwa, wspominała o naszych przyrzeczeniach, o danem panu słowie, gniał się tylko i sztydł z mej łatwości, dziewczęcej: „Dziecinna dwudniowa sielanka, flirt studencki, lub zabawka romanowego papieża”, — tłumaczył z gryzącym szyderstwem. — Gdyby ktoś miał poważne za miary, nie byłby dła słowa, zobowiązującego do kilkuletniej nieobecności i milczenia, lub też złożywszy przyrzeczenie takie dla uspokojenia starej kobiety, nie robitby sobie z niedotrzymania go żadnego skrupułu.

— Ja i inaczej rozumiałem.

— I ja inaczej, — wyznała z cicha, pochylając czoło. — Gdy ojciec zawiadomił mnie, iż pan Chelmski, którego widziałam za ledwie parę razy, prosi o moją rękę, uderzona boleśnie tożsamością nazwiska, wyślagałam, wyzbrałam, aby go się wypytła o syna, bo wiedziałam już, że synem jego jesteś. Odpowiedział, iż zgranicza tak cię pochłonięła, że nawet do niego rzadko pisujesz, oraz, że masz zamiar prawdopodobnie na zawsze tam pozostać.

— To nieprawda!

— Być może, — przyznała, siadając na ławeczce, do której doszli właśnie. — Być może, lecz ja niezdolna byłam o tem sądzić. Wolałam podobno wakacje nawet spędzić w Niderlandach, co twierdzeniu temu nadawało wszelkie pozory prawdy.

— Zbieg okoliczności — przerwał gorzko. — Niech i tak będzie, lecz młodzieńka i niedoświadczona, byłam wobec nich bezradną. Sierota, bez opieki i oparcia, bo ojciec mój nie był mi właściwie nigdy ojcem, co miałam zrobić ze zwinnym, bezużytecznym

istnieniem? Czy można się dziwić, że młode, bujne życie tknęło szerszego horyzontu, pragnęło chociażby swobodnej atmosfery pól i lasów, że buntowało się na myśl o przyszłości, spędzanej w towarzystwie królików surowicy i szczepionych świnek morskich? Czy można mnie potępić i obarczać gniewem, lub pogardą, za to że w podobnych warunkach uległam naciskowi woli rodzicielskiej, namowom i rozkazom ojca, który uważał, iż spełni swą rolę i zabezpieczy przyszłość, gdy odda mnie pod opiekę uczciwego człowieka? Kto tu winien, Romanie, ja, czy ty?

— Pani, boś mnie nigdy nie kochała!

Przyznał, wszak kłamały twoje słowa i pocałunki?

Wyprostowała się nagle.

— O to nie masz prawa mnie pytać.

— Dlaczego?

— Bo jestem żoną twego ojca.

— Przekleństwo!... — syknął.

— Nie, Romanie, to tylko wola losu.

— Ananke. Siepe fatum, — wtrącił porwoczo.

— Wola Boga, — poprawiła poważnie. — Fakt dokonany, przeciwko któremu żaden bunt nie pomoże. Powtarzam raz jeszcze, ile ludzie uczciwi, przy takim bolesnem, okrutnem pokrzyżowaniu losu, gdy zaszły powikłania, które się ani cofnąć, ani niczem naprawić nie dadzą, powinni sobie nawzajem pomagać, aby wyjść z próby tej z podniesionem i nieskalanem czołem.

— Nie mogę! Nie mogę!... Nie mogę...

— Romanie, ja właśnie na tobie i przeć się chciałam. Ja od ciebie, jako od mężczyzny siły żadam.

— Bo krew twoja nie wre i nie kipie... Bo ci szatan buntu i rozpacz sercem nie szarpie...

Płótna, szyfony, obrusy, serwetki, ręczniki, chusteczki, ścierki

w olbrzymim wyborze najtaniej sprzedają

KUSZCZAK & ZUBIK Lwów, plac Hallcki 1

przymknął, a wypatrzył tylko gilotynę i masonów? Od Zachodu, powiadasz, Rusini i polskiego bracia nie chcą, a czemuż Rusini i polskie księża wolności zachodniej się domagają?

„Wstępną jest i dla mnie gilotyna, która ciało tylko zabijając ducha, nie dosięgała, a nawet wielu męczenników do nieba wysłała; ależ wy zapatrzeni na Wschód, wydaliście inną żywą i nie jedną gilotynę, której celem było duszę gubić, która też nie jedną może zgubiła. Wszak pamiętasz, kiedy na dyceję Cnellską przyszedł jakbyż czas Nerona, to kość z kości waszej i krew z krwi waszej posłała tam wierny lud katolicki gilotynować. A gdy tamtejsi kapłani, ratując wiarę, zgłosili się do Galicji, i w ich osobie sam Pan Jezus przyszedł do swoich, swój Go nie przyjęli, nie było miejsca!

„Macie wy także swoich masonów, zwanych w kraju radykałami, którzy światło ze Wschodu przyjęli, ale ich verbum nobile nie jest stable, bo występując nie tylko przeciw duchowiśławstwu własnemu, ale bluźnią nawet światu wschodniemu, szercząc między ludem zasady masońskie. Zachodnie sprawy widzieć zdają, a swoich pod nosem widzieć nie chcą?

„Powiadasz jeszcze księżu Jubilacie: „Pracą naszą wychowywaliśmy tak b. g. bojny lud, że nie spaliśmy on swego imienia czynami, jakie to na żal ongiś miały miejsce w zachodnich częściach kraju”.

Prawda, że lud nasz spamiętał się rozlewem krwi podjudyżony przez innych, uniesiony g. rącamy temperamentem, lecz czyż na Rusi, przy łagodniejszym usposobieniu ludu, podobnych objawów nie było? I dzisiaj jeszcze są osoby, które „rizunów” przedstawiają ludowi jako bohaterów. W gronie waszych poetów macie też jawnych bluźnierców i ateuszów, którzy w pismach swoich otwierają urągają cześć Matki B.żej, a mimo to widzieć można popiersia pierwszych i drugich laurem uwiecznione nie tylko w domach rodzin świeckich, ale nawet u księży! Czyż to ze światłem ze Wschodu jest zgodne?...

Wszystko to prawda — wszystko to święte słowa! Zdaje się nam jednak, że te perły myśli padły tam, gdzie apostoł odradzał ich rzucania. Z jaką wolą i wiarą nie warto dyskutować, a paszkwile takich Dmytrowów i tych, którzy się z nimi ukrywają, najpiękniej zhyć pogardliwym milczeniem...

KRONIKA.

Djarjusz lwowski.
Piątek, 17 marca.

Powszechnie wykłady uniwersyteckie: W zakładzie fizycznym uniwersytetu (ul. Długosza 8) o godzinie 7 1/2 wieczorem, asyst. uniwersytetu: W. Złobicki: „Wiek pary i elektryczności” (cz. II, z d.świadczeniami).

Teatr miejski: „Apajune, duch wodny”, operetka. Początek o godzinie 7 1/2 wieczorem. W szkole im. król. Jadwigi: Zebranie członków lwowskiego oddziału Towarzystwa pedagogicznego. Początek o godzinie 7 wieczorem.

W Kasynie miejskim: Przedstawienie amatorskie. Początek o godzinie 7 wieczorem. Muzeum przemysłowe m. otwarte dla publiczności od godziny 9 rano do 2 popołudniu. Na placu powstawowym: „Panorama na ciawicką”. Od godziny 9 rano aż do zmierzchu.

Kalendarz. Piątek (17). Gertrudy panny. — Złobniewa. — (4) Harasyma pr. Wschód słońca o godzinie 6 minut 18. zachód o godzinie 6 minut —.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężota: +1 R. Pochmurno.

Wiedza. (Tel. w.). Wiedeńska stacja meteorologiczna zapowiada na dziś, piątek, w Galicji wschodniej i na Bukowinie: Przeważnie pochmurno, chłodno; w Galicji zachodniej: Pochmurno, opady, słabe wiatry, łagodne.

Przeniesienia. Dyrekcja oczt we Lwowie przeniosła zarządcę pocztowego, Romana Saracynskiego, z Rawy ruskiej do urzędu pocztowego Stanisławów 2.

Z polittechniki. Pp.: Stanisław Sadowy, rodem ze Lwowa i Leib Rach, rodem ze Stanisławowa, złożyli na wydziale inżynierii tutejszej polittechniki drugi egzamin państwowy.

Nabożeństwo. W sobotę dnia 18 bm. o godzinie 9 odbędzie się w kościele OO. Jezuitów uroczyste nabożeństwo dla Sudalickich pań polskich, oraz przyjeżdżających członków.

Konkurs na stypendia i zaomogi rze m.ścisłone z fundacji imienia śp. Felicji z Gołejewskich Czartoryskiej, rozpisal Wydział krajowy z terminem pod n. i 15 kwietnia.

„Polka na Śląsku pruskim” W pensjonacie p. d. E. del wyg. si. odczyt p. Soltysova, na temat „Polka na Śląsku pruskim” dnia 18 bm. punktualnie z uderzeniem godziny 6 wieczorem.

Zgromadzenie krawców, mimo zapowiadającej się burzy, odbyło się wczoraj bardzo spokojnie w lokalu „Gwiazdy”. Rozmawiano o b. o. o. towarzyszy krawieckich przeciw pracowni p. Ryłskiego. Po stwierdzeniu, że wysość płacy, żądana przez robotników, wyłodził znacznie po za zwyte normy, uchwalili majstrowie solidarnie odjąć z konisą cenikową towarzyszy wspólną konferencję dla załatwienia tej sprawy. Ze strony majstrów do komisji cenikowej wybrani zostali pp.: Beltowski, Proń, Ryłski, Segeta, Stucki, Proelli, Ehrhard, März, Szczerba i Kaltyński. Konferencja ta ma unormować w ogóle ceny, a p. Ryłski oświadczył gotowość do ustępstw w granicach możliwości.

W toku dyskusji przemawiali liczni mówcy, wykazując, że stosunki zarobkowe zarówno towarzyszy, jak majstrów, teraz z wielu względów wcale nieświeżne i dlatego potrzebna jest obopólna wyr.żumiałość.

Kronika policyjna. Po włamaniu się do synku Abrahama Rothberga przy ulicy Janowskiej 1. 14, skradli złodzieje 10 flaszek likieru, 4 flaszki koniaku, flaszki rumu, flaszki wódki „Krafftbitter”, 3 flaszki okowity, różne wędliny, moskale, sardynki, tace, cygara, papierosy, zegarek srebrny i 6 kor. gotówki. Zakład ogólna 130 kor.

12 hebli i inne narzędzia, skradziono sto-

larzowi Geyerowi, zamieszkałemu przy ulicy Smerekowej.

Nagła śmierć. Zajęty noszeniem węgla do szkoły Marii Magdaleny, przeszedł 60 letni Józef N. (nieznanego nazwiska), zmarł wczoraj nagle przy robocie około godziny 7 wieczorem. Po wodem śmierci było prawdopodobnie pęknięcie zwąpnionej aorty.

Kronika krakowska. (Telefonem) Pogrzeb śp. Henryka Kieszowskiego odbył się wczoraj o godz. 3 po południu. Ołbrzymi kondukt żałobny prowadził ks. biskup N. wak. Przed trumną urzędniczy mebli olbrzymi wieniec. Przemawiali przed g. n. Męciński jako prezes i dyktor Fr. Paszkowski, a na cmentarzu imieniem urzędników p. Biskupski, imieniem Stow. Wzaj. pomocy agentów, noszącej imię zmarłego, p. Władysław Niewiarowski.

3,000 000 rubli straty. Słowo donosi: Podług obliczeń, dokonanych przez specjalistów, bezrobocie w Zagłębiu dąbrowskim dotychczas przyczyniło właścicielom kopalń, zakładów fabrycznych i robotnikom straty około 3.0 000 rubli; część tej sumy przeszła do kieszeni niemieckich. Zdaje się, że wykana cyfra poważnie się powiększy, jeżeli obliczeń nie zostaną straty fabryk w innych dzielnicach kraju, pozabawionych zupełnie węgla, lub zmuszonych korzystać z węgla zagranicznego, droższego o 20 procent.

Zapusty w Petersburgu. Jak donoszą prywatne listy ze stolicy Rosji, wewnętrzne zaburzenia i zewnętrzne klęski nie zamagają karawalowej atmosfery, którą przynosi t. zw. „Masienica”, czyli ostatki: „Wszystcy — brzmie wyjątek jednego z listów — „kajają się” (sankujają), jedzą bliny, pijanych bez lku, a nikomu w głowie to, co jutro przyniesie może. Takiej obłędności, jak w Petersburgu, na to co się w kraju i poza krajem dzieje, nigdzie nie spotkałem. Myślą główną jest to, co robić w poście, a jako rozrywka nadzwyczajną służą t. co telegramy przynoszą z Mandżurji. *Vive la France, tout va bien ou on danse*” tryp życia w niczem się tu nie zmienia. Teatry pełnione, ulice pełne powozów, „szampanskoje” jak za najlepszych czasów. Wśród tego: komisje, nadkomisje i podkomisje siedzą i obradują — a my czekamy rezultatów, jak dotąd daremnie”.

Inny list zaczyna się słowami: „Zapusty... Petersburg bawi się, mimo wieści niebezpiecznych, nadchodzących z d. lekiego Wschodu. Sanie śmigały, szmerzą dzwonki, „trójki” galopują, w restauracjach rzną cygańskie kapele, szkła dzwonią i grzmiały wywaty! Aż oto wśród rogowaru rozchłupanej zapustnej zabawy, niby groźne memento, rozlega się nowy wybuch dynamitowy z hotelu „Bristol”.

Przypadek księcia Jana Jerzego saskiego. Z Neapolu donoszą, że na księcia Jana Jerzego saskiego, który wraz z swoim adiutantem wybrał się na przechadzkę w okolicę miasta, napadli chłopcy i omal nie zakuli go nożami z i to, że przez d. d. przez zaozarane pole. kilku chłopów aresztowano.

Oryginalne ćwiczenia wojskowe. Pewien francuski podróżnik, który odwiedził niedawno Buchare, opisuje komiczne ćwiczenia, jakie przeprowadzała piechota armii emira. Oto na komendę przy dźwięku trąbek, rzucali się żołnierze brzuchem na ziemię i zadzierali nogi do góry. B. dając przy tym tych dziwnych ćwiczeń, podróżnik donosi, że pochodzi one z czasów zdobycia Buchary przez Rosjan. Zauważyli wtedy Bucharowie, że skoro tylko jakiś oddział wojska rosyjskiego przeszedł rzekę, żołnierze rzucali się na ziemię i zadzierali nogi do góry. Manewr ten był im potrzebny, aby wyłączyć wodę, jaka się im do butów nabrała, pocziwi Bucharowie jednak nie zrozumieli tego i ruch ten uważali za konieczny warunek odciśnięcia zwycięstwa. Dlatego też manewr wprowadzili do musztry swojej armji.

Proces Marii Buonmartini, przerwany w październiku, toczy się obecnie w dalszym ciągu przed sądem przysięgłych w Turynie. Z pięciu podających, przesłuchiwało dotychczas: lekarza dra Naldi, pokójkowiec Rosini Bonetti, dra Secchi i mordercę hr. Buonmartini, jego szwagra Tullia Murri. Niebawem będzie badana hr. Linda, żona zamordowanego. Dr. Naldi usiłował dowiedzieć, że nie brał udziału w morderstwie. Jest to znany karciarz i nie do brego. W chwili aresztowania znaleziono przy nim 1500 lirów. Dowodził, że te pieniądze ukradł swemu przyjacielowi Tullio Murri. Rosi na Bonetti kochała Tullia szalenie i podlegała mu niewolniczo. Wiedziała o jego morderczych zamiarach, ale nie śmiała ich zdradzić. W dniu zbrodni poszła do kościoła i prosiła Madonny o pomyślenie jej dokonanie. Dr. Secchi musiał przyznać, że znane mu były zamiary młod. Murri. Pożyczył mu krótko przed zbrodnią 3000 lirów i dostarczył mu truciźny — zwaną „Cu rana”, która nie pozostawia śladów w organiźmie, tak, iż przy sekcji zwłok można sądzić, że jej ofiary zmarły skutkiem paraliżu serca. Murri chciał wciągnąć szwagra w młoty stonunek z Rosini, a potem twierdzić, że śmierć nastąpiła skutkiem zbyt silnych wzruszeń. Rosi na g. t. w. była do współudziału, ale w ostatniej chwili Tullio rozmyślił się i użył sztyletu.

Z kraju.

Bóbrka. (Morderstwo.) W gminie Wodniakach zamordowano przed kilku dniami tamtejszego właściciela, 29 letniego Stefana Stećkę. Mordercę Teodora Pochmurskiego, aresztowała żandarmerja i odstawiła do sądu powiatowego w Bóbrce.

Jarostaw. (Przedstawienie lwowskiej teatru ludowego) W środę, 15 bm odegrał lwowski teatr ludowy pod dyktando Czajkowskiego, „Lekkomyślną siostrę” Perzyskiego. Znakiem zespół wyszli b. w. bywający grających, mile odbijali od poprzednio występującej tu trupy, podsyżającej się pod firmę artystów teatru ludowego. Liczne zgromadzona publiczność przyjmowała artystów z niebywałym entuzjazmem.

Operator dr. Zenon Leńko, mieszka obecnie przy ul. Bielowskiej 1. 6 (róg ulicy Sienkiewicza, dawniej Krętej) naprzeciw tylnej bramy naszego Miłocłazca.

Wieczór Kościuszkowski. Młodzież polska reko. z. Tow. im. Jan. Kościuskiego urządza w niedzielę dnia 19 bm. o godzinie 7 wieczorem w sal ratuszowej uroczysty wieczór dla uczczenia 111 rocznicy Kościuszkowskich bojów z współudziałem pań: Joanny Di Doi, Seweryny Sumperowej, artystki

dramatycznej i Zofii Sydorówny, uczennicy konserwatorium; panów: Wł. Janikowskiego, Ludwika Lusiga, Al. Stankiewicza i L. Szczepańskiego. Chór robotniczy oraz Kółka mandolinistów młodzieży polskiej.

Wykłady pani dr. Ogórek na kursie samarytańskim „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach”, urządzone przez „Czytelnię kobiet”, zostały z powodu choroby prelegentki przerwane. Ciąg dalszy wykładów będzie ogłoszony. Polecone podręczniki są do nabycia w Czytelni kobiet (Zielona 4).

„Gwiazda” w niedzielę dnia 19-go marca b. r. urządza przedstawienie amatorskie na korzyść funduszu Stowarzyszenia w wielkiej sali „Gwiazdy” (ulica Franciszkańska 1. 7). Członkowie „Kółka amatorskiego” odegrają: „Ciotka Karola krótkochwila w 3 aktach z angielskiego T. Brandona, tłómaczył M. Sachorowski. — W przerwach koncert orkiestry wojskowej 80 p. — Początek o godzinie 7-mej wieczorem. — Bilety wczesniej do nabycia w biurze Stowarzyszenia.

„Sokola” Polskie Tow. gimn. „Sokół” (macierz) we Lwowie urządza w niedzielę dnia 19 b. m. wieczór rozmatości. Odegraniemi zostaną: Przybylskiego „Krew nie woda” i operetka Ludwika Clairville’a i Lamb. Thiboust’a „Człota struna”. Początek o g. dzinie 7 wieczorem.

Wiece galicyjskich szynkarzy we Lwowie odbędzie się w sali ratuszowej w dniu 29 marca b. r. o godzinie 9 rano z następującym porządkiem dziennym:

O godzinie 9 rano na powołzenie wiecu nabożeństwo w kościele arch. rz. kat., w wotulskiej cerkwi i równocześnie o tej samej godzinie nabożeństwo w świątyni izraelickiej. O godzinie 10 rano powitanie delegatów wiecu przez prezydenta miasta. Zagajenie i wybór prezydium wiecu. Omówienie prawa popijanięgo i przemysł szynkarski w kraju. Urganizowanie i założenie galicyjskiego związku szynkarzy. Zaprowadzenie dowodu uzdolnienia w przemysle szynkarskim i zawodowe wykształcenie uczniów szynkarskich.

Zwyczajne walne zgromadzenie członków polskiego Towarzystwa gimn. „Sokół III” we Lwowie odbędzie się w sobotę dnia 25 m. rca b. r. o godzinie 4-tej popołudniu w lokalu „Sokola III” w starej szkole im. św. Marcina (przy ulicy św. Marcina 1. 8), a w razie braku wymaganego statutu kompletnie w ten sam dzień o g. d. 5 wieczorem.

Bilety na koncert wykonany na raudie lekarskim są do nabycia w fizykacie miejskim (ratusz, parter) w cenie za łozę 12 do 50 koron, za fotole 0.50 do 10 koron. Bilet do loży mezaninowej lub parterowej uprawnia 5 osób do brania udziału w raudie.

Zaproszenia na raut lekarski zostały rozesełane, kto jednak z jakiegokolwiek powodu za zaproszenia tego dotychczas nie otrzymał, może je odebrać w fizykacie miejskim.

Zmarli. W Suchodole w pow. krośnieńskim, zmarł Edmund Bielski, dyrektor szkoły rolniczej. W Strakowicach pod Samborem zmarł Józef Markiewicz, słuchacz praw uniw. Jagiellońskiego. W 23 r. życia.

W Samborze zmarł Karol Blaha, nauczyciel szkoły ludowej, w 40 roku życia.

Maria z Michałewskich Miłańczykówna, nauczycielka szkoły ludowej, zmarła w Samborze, w 48 r. życia.

W Krakowie zmarł Jan Pełczyński, starszy oficiel sądu pow. w Drohobyczu.

NOTATKI literackie i artystyczne.

Repertuar teatru miejskiego we Lwowie. Dziś w piątek, „Apajune, duch wodny”, operetka w 3 aktach Karola Millockera.

Jutro w sobotę, „W przystani”, dramat w 3 aktach Jerzego Engla. Gościnnie występ Romana Żelazowskiego, artyści i reżysera teatrow warszawskich.

W niedzielę, popołudniu o godzinie 3 1/2, „Gejsza”, japońska operetka w 3 aktach Sidney Jonesa. — Wieczorem o godzinie 7 „Ijola”, dramat w 4 aktach, z czasów średniowiecza, napisał Jerzy Żuławski, p. Żelazowski.

Historja wiedeńskiej fabryki porcelany. Nawigując do urzędowej w Wiedniu w roku ubiegłym wystawy porcelany, „C. k. austriackie muzeum” przygotowuje publikację dzieła, poświęconego historii wiedeńskiej fabryki porcelany i rozesełano obecnie odnośne arkusze subskrypcyjne. Dzieło ukaże się w formie f. lio, treścią jego będzie historia rozwoju fabryki, opracowana na podstawie aktów, z 40 ilustracjami w tekście i 42 tablicami wzorów, w tem 12 kolorowanymi. Epokę przed cesarstwem i plastykę opracuje dyrektor opawskiego muzeum dr E. W. Braun, epokę cesarstwa radca rządu L. Folsnesics. Wydaniem dzieła, które ukaże się z wiosną 1906 r., zajmie się nadworna i państwowa drukarnia.

Nakład ogranicza się na 300 numerowanych egzemplarzy. Cena subskrypcyjna wynosi 120 koron, cena zaś w handlu wynosić będzie 150 koron. Zgłoszenia subskrypcyjne należy nadsyłać do dyrekcji austriackiego muzeum, Wiednia I. Stubenring nr. 5.

Teatr.

(„Wprzysiani”, dramat w 3 aktach Jerzego Engla)

Srodiwisko dramatu to samo, co w „Ponad wodami” tegoż autora: wybrzeże Bałtyku. Temat również z tej samej, co tam, dziedzi: problem religijny. Lecz po za tem, rzecz sama zupełnie inna. Inny pomysł, inne przeprowadzenie, inna zwłaszcza konkluzja. Tam triumfuje na końcu etyka miłosierdzia i przebaczenia; tu kończy się wszystko straszną rozterką wątplenia i niewiary.

Rybak Drühs ma żonę, Jadwigę, którą kocha szczerze i głęboko. Lecz ona nie oddaje mu wzajemności. Wysłała za niego bez miłości, bo serce jej do innego należy. Tym innym jest towarzysz jej lat młodocianych, Henryk, syn nauczyciela wiewskiego, w którego domu Jadwiga się wychowywała. Dłhs wie o uczuciu, łączącym tych dwoje młodych ludzi, wie o niem od innych, lecz stara się nie przyznawać do tego zbytbytności, tembardziej, że Henryk bawi kędyś na szerokim świecie, dobijając się nauką chleba i stanowiska. Wreszcie jednak, po latach, Henryk powraca w progi rodzinne. Z chwilą ta zrywa się w duszy rybaka burza podjętych i niewiary. Drży z obawy o spokój swego ogniska domowego, zagrożony powrotem Henryka. Pragnąc więc wypłnić z serca wszelkie obawy i podejrzenia, każe przysiąść żonie przed wizerunkiem Chrystusa, że pozostanie mu wierna i odjeżdża z tem na morze. Czuję się już teraz zupełnie bezpiecznym i pewnym, bo, jako człowiek głęboko i bez zastrzeżeń wierzący, ufa, że ten Chrystus, przed którym żona jego złożyła przysięgę nie pozwoli na jej złamanie i raczej świat cały się zawali, niżby miała się stać taka ciężka, taka straszna krzywda jemu, który tak święcie wierzy w opatrność i karzącą sprawiedliwość Boga.

Tymczasem staje się właśnie to, czego się Drühs obawiał. Namiętność okazuje się silniejszą ponad wszelkie skrupuły i popycha Jadwigę w objęcia Henryka. Rybak za powrotem dowiaduje się o swoim nieszcześciu. W pierwszej chwili, w uniesieniu gniewu, chce zabić uwodziciela i pomścić na nim w ten sposób swoją krzywdę, ale równocześnie budzi się w umyśle jego myśl inna, która paraliżuje tamtą. Jakiż więc ten Chrystus, ten Bóg, który słyszał przysięgę Jadwigi, widział zię, a jednak nie, nie uczynił, aby mu zapobiedz, aby je odwrócić od niego? W głowie rybaka pomieścić się to nie może. Zapomina o nieszcześciu, które spadło na niego i całą duszą zatapia się w nierozumiając dla siebie zagadkę, jak to być może, aby stała się rzecz tak straszna, a świat miłotki stał dalej w swoich posadach. Gdzież więc jest Bóg? — pyta sam siebie. Dotąd wierzył w jego istnienie, teraz w nie wątpi. Ale właśnie to wątplenie najbardziej go przeżera. On musi się dowiedzieć, co jest tam w górze, ponad chmurami. Lecz jak? Tutaj przychodzi mu z pomocą pastor wioskowy. „Kto chce poznać Boga, musi umrzeć!” A zatem on umrze, bo musi rozwiązać tę dręczącą go zagadkę, musi się dowiedzieć: jest Bóg, czyli też go nie ma? I z błyskiem szaleństwa w oczach porwa na ręce córęczkę, biegnie z nią nad morze i ginie w jego fałach.

Tak się przedstawia w pobieżnym streżeniu dramat Engla, przedstawiony wczoraj po raz pierwszy na scenie lwowskiej. Sam w sobie prosy i niewyszukany, odznacza się wielką siłą dramatyczną, która w scenach końcowych wznosi się do wyżyn niemal tragizmu. Wrażenie też wywiera bardzo silne, a to dzięki zarówno wybitnym zaletom scenicznym, jak samej rzeczy, śmiałej w pomysłach, pełnej wyrazu dr matycznego w przeprowadzeniu. Chwilami, co prawda, czujemy cię jakby zapaszek melodramatu, ale zdarza się to bardzo rzadko, a prztem jest to już, zdaje się, cechą talentu Engla, że lubi efekty jaskrawe i hałaśliwe, sytuacje mocno naprężone i denerwujące, postaci nieskomplikowane i grubo rysowane, słowa o brzmieniu często patetycznym. Skłonność w tym kierunku widzieliśmy już w „Ponad wodami”, tu więc nie dziwnie ono zbyt, zwłaszcza, że nie ma w nich nic rażącego.

Grano „W przystani” dobrze, bo i w dobrej obsadzie ról. Drühsem był gość warszawski, p. Żelazowski, któremu, przy całym uznaniu za pełną siły, charakteru i ekspresji grę, wytknąłbym tylko zbyt częste posługiwanie się szepetem dla przygotowania słuchacza na efekty wybuchowe. Po za tem jednak gra sympatycznego gościa była bez zarzutu, trafna w pojęciu, konsekwentna w przeprowadzeniu scenicznem, a prztem niezwykle spokojna i zrównoważona w sobie. Rola Jadwigi w interpretacji pani Bednarzewskiej wypadła również bardzo dobrze, a niektóre chwile były w niej wprost świetne. Ogółem, dużo było w grze jej szczerości, dużo uczucia i siły, wyborne prztem umiała artystka oddać dyskretną gestykulacją i mimiką lek, odczuwany pod wrażeniem złożonej przysięgi. Henryka grał z ujmującą prawdą i szczerością p. Nowacki, a wyborną pod względem zarówno maski, jak gry samej kreacji dał w roli pastora p. Solski. Dwie pomniejsze role w sztuce odegrali starannie p. Feldman i p. Węgrzynowa. Publiczność zebrała się niezbyt licznie.

H. Cepnik.

Rada miasta Lwowa.

Lwów 16 marca.

(Sprawa Wład. Kuczkowskiego. — Sprzedaż przedmiotów, wyeliminowanych ze zbiorów miejskiego muzeum przemysłowego. — Nadzyciu przy skrutynjum. — Handlarze owocami a polija i obwieszczenie magistratu. — Porządek dzienny).

Na wstępie wczorajszego posiedzenia rady miejskiej przewodniczący obradom wiceprezydent Michalski zabrał głos, celem przedstawienia sprawy ucieczki ze Lwowa urzędnika magistratu Władysława Kuczkowskiego, oraz defraudacji z funduszu miejskiego taniego opalu.

Sprawa ta przedstawia się w następujący sposób:

Wł. Kuczkowski, adjunkt rachunkowy, wyjechał dnia 1 lutego za jednodniowym urlopem do matki do Przemyśla. Nazajutrz nie zjawił się w biurze, ale w drodze telegraficznej zawiadomił swego szefa, iż zachorował i będzie mógł powrócić do swych zajęć biurowych. D. 15 lutego doniósł znowu listownie, czy telegraficznie, że leży jeszcze w łóżku, lecz prawdopodobnie będzie mógł zjawić się w biurze dnia 24 lutego. Gdy w oznaczonym terminie niepowiódł, zasiągnięto informację u matki, która oświadczyła, że syn jej wyjechał do Krakowa, celem poddania się operacji. Zwrócono się więc o informację do władz szpitalnych i klinicznych w Krakowie, które nie dały odpowiedzi pomyślnej. Wdrożono więc poszukiwania, podczas których okazało się, że Kuczkowski zdefraudował na szkodę funduszu miejskiego taniego opalu kwotę 3.811 kor. 32 hal. Pełnił on bowiem funkcje inkasenta, mając obowiązek codziennie inkasować pieniądze za węgle i drzewo na dworcu kolei czerniowieckiej i na Kistrynówce, a przechowywując tymczasowo w swej kasie podręcznej, oddać nazajutrz w kasie głównej. Podczas skrutynjum kasy miejskiej w dnach 26 i 27 stycznia, gdy prezydent dr. Małachowski oddawał kasę wiceprezydentowi Michalskiemu pobranych pieniędzy nie złożył w kasie głównej i w podobny sposób postąpił jeszcze dwa razy. Oprócz tego niezapłacił jeszcze zaliczki w kwocie 2182 kor. 60 hal. Wobec tego strata, na jaką naraził Wł. Kuczkowski majątek miasta, wynosi 5993 kor. 82 hal. Sprawę tę oddano prokuratorji, a równocześnie zarządcono dochodzenia celem zbadania czy i kto temu winien. O wynikach dochodzenia przycydm zawiadomi Radę w najbliższych przyszłości.

W dyskusji, jaka następnie wywiązała się, po r. Czarnieckim, który podniósłszy brak kontroli, życzył sobie stanowczego stwierdzenia, przez ile dni Kuczkowski popełnił defraudację, r. dr. Małachowski proponował celem zaradzenia na przyszłość podobnym wypadkom wprowadzenie tajnych kwalifikacji.

R. Riedl nie zgadza się na wprowadzenie tajnych kwalifikacji i twierdzi, że podobnie jak inne, ostatnią defraudację ułatwili niedomagania w postępowaniu likwidatury i w inkasowaniu przez kasę główną, radzi więc przeprowadzić jak najrychlejszą gruntową sanację procedury likwidacyjnej i kasy, oraz kontroli. W podobnym duchu przemawiał r. Małachowski.

Wiceprezydent Michalski w odpowiedzi na zapytanie jednego z poprzednich mówców oświadcza, iż obrót dzienny w funduszu opalu taniego wynosił od 800 do 1000 kor. Kuczkowski zaś nie oddał pieniędzy razem z czterech dni. Powyższe więc daty zgadzają się w przybliżeniu z defraudowaną kwotą.

R. Inhatowicz życzy sobie, aby w dochodzeniach stwierdzono nie tylko, kto zawiinił, nie kontrolując Wł. Kuczkowskiego do kładnie, ale i jak to szło.

Z kolei r. Chotodecki zaniósł do prezydium prośbę, aby w myśl niedawno temu zapadłej uchwały rady miejskiej przedstawiono radzie projekt sanacji postępowania likwidatury, kasy i kontroli tego postępowania.

R. Walichiewicz imieniem komisji taniego opalu, wyjaśnił jeszcze raz procedurę inkasowania pieniędzy przez Kuczkowskiego.

Następnie r. Chotodecki, nawiązując do notatki w jednym z pism codziennych o sprzedaży wyeliminowanych przedmiotów z miejskiego muzeum przemysłowego, zapytał, kto się zajmował sprzedażą, w jaki sposób ją przeprowadzono i czy wogóle gmina przycydm jaką szkodę poniosła.

W odpowiedzi oświadczył r. Ciuchciński, iż z wysortowanych bardzo dokładnie, a nie przedstawiających wartości muzealnych przedmiotów, niektóre zarezerwowane sobie zarząd archiwum miejskiego, następnie przedstawiając pewną wartość dla zbiorów szkolnych przedmiotów, wybrały sobie dyrekcje miejskich zakładów naukowych, pozostałe zaś sprzedano w drodze publicznej licytacji. Co się zaś tyczy modelu teatru, to ten nie został sprzedany.

Po przemówieniu r. Getritza i Lewickiego, udeilił wiceprezydent Michalski głosu r. Langowi, który nawiązując do notatki, podanej w jednym z pism codziennych lwowskich za organem partji socjalno demokratycznej *Głosem robotniczym*, o nadzyciach przy skrutynjum i przedstawiających poprzednio szczegółowy tok postępowania przy skrutynjum, oświadczył, że dnia 4 b. m. przy sporządzeniu wykazu list kreślonych i niekreślonych, spostrzeżono na 31 niekreślonych listach opozycyjne wybite na samym końcu nazw sko kandydata Löwenhecka; podobnie znaleziono na 19 listach kreślonych. Podejrzenie padło na szynkarza Arnolda, członka komisji skrutacyjnej, którego po stwierdzeniu, iż on dopuścił się tego nadzycia, od pracy skrutacyjnej usunięto. Głosy owe unieważniono.

Przemawiali jeszcze w tej sprawie R. Czarniecki i Chotodecki, poczem wiceprezydent Michalski wyjaśnił sprawę rzekomego nadzycia przy skrutynjum w innej sali przez dopisywanie nazwisk atramentem. Sprawa ta przedstawia się w ten sposób, że w sali tej wypisywano nazwiska kandydatów do ksiąg, przycem musiano używać bibuły, na której odbiło się nazwisko pewnego kandydata. To dało powód do wersji o dopisywaniu nazwisk.

Następnie r. dr. Rucker zabrał głos w sprawie brutalnego postępowania pewnego żołnierza policyjnego i szwizora targowego z handlarzem owoców, który z wózkim swym zatrzymał się u zbiegu ul. Kazimierzowskiej i Furmańskiej w dniu 14 bm. Handlarza owego skutego kajdankami, odprowadzono na inspekcję policji, gdzie ukarano go w drodze policyjnej za przekroczenie obwieszczenia magistratu o sprzedaży owoców po ulicach. Celem uniknięcia podobnych wypadków, mowca postawił wniosek polecenia przycydm, aby zwróciło się do dyrekcji policji z wyjaśnieniem myśi odnośnego obwieszczenia.

W dyskusji nad tą sprawą r. Stachiewicz przemawiał za wnioskiem r. Ruckera, przycem podniósł, iż niejednokrotnie organa miejskie działają wbrew uchwałom rady, oraz zainteresował przycydm w sprawie rozdawnictwa kilkunastu stanowisk handlarzom owoców i w hali targowej.

St. r. Hobgarski oświadczył, że sprawa ta rozpatrzona powtórnie przez magistrat, obecnie znajduje się już w komisji, podnosi niejasność uchwały rady, skutkiem czego magistrat nieraz wbrew intencjom rady miejskiej interpretuje powzięte przez nią uchwały.

Przemawiali jeszcze rr. Hudec, Lilien i Aszkenez, poczem wniosek dra Ruckera rada uchwaliła.

Przystąpiono wreszcie do porządku dziennego. Po zapadnięciu drugich uchwał w sprawach sprzedaży parceli w Sichowie, budowy kanału przez zakład św. Łazarza i ustępstwa pierwszeństwa radny dr. Gryziecki, referując sprawę restauracji mieszkania w gimnazjum im. Franciszka Józefa, postawił wniosek przyjęcia do wiadomości odnośnych zarządzeń magistratu i uchwalenia dodatkowego kredytu do odnośnej rubryki.

Z kolei r. dr. Lilien, przedstawił wniosek upoważnienia syndyka miejskiego do zawarcia ugody z zarządcą

